

Както се каза, *Михаилъ Колони* гостолюбиво приелъ въ мушията си четницитъ на Х. Димитра, на пжтъ за Бузлуджа. Тая мушия е била близо до Гюргево и е позната съ името Петрушанъ. Още прѣди тая година Х. Димитровитѣ другари се навъртали ужъ като работници въ сжщата мушия додѣ дойде врѣме да се прѣхвърлятъ прѣзь Дунава. За тия услуги на българското дѣло *Михаилъ Колони* е билъ прѣслѣдванъ отъ ромънското правителство и даже билъ задържанъ въ затворъ, отъ дѣто се избавя съ голѣми парични гаранции.

Той е участвувалъ въ много депутации, при поднасяне мемоари отъ името на българи до чуждитѣ велики сили.

Даже сѣмейнитѣ нещастия не убиватъ духа и енергията на *Колони*.¹⁾ Идеалтъ му да види отечеството си свободно се реализира, и още въ началото на 1878 г. той продава имотитѣ си въ Ромжния и се запжтва за България съ 20,000 лири капиталъ. Първата му задача била да види родния си градъ Сливенъ, дѣто и идва, и даже избралъ тукъ мѣсто за да построи „огненна воденица“, но въ Варна го посѣвѣтали да я направи на Девненското езеро, и той се установява въ Варна (1879 г.). Билъ е тамъ единъ отъ първитѣ български кметове между 1881 и 1890 г., въ качеството на какъвто и умира пакъ въ Варна.²⁾ Нему се дължи уреждането и по-българяването на тоя погагаузенъ и погърченъ край.³⁾ Първитѣ тукъ първоначални училища, забавачници, градска болница, съборна черква и т. н. — всичко това, казва неговия панегерикъ *Чолаковъ*, сж дѣло на *Михаилъ Колони* — „негови незIBLEМИ паметници“. Билъ е освѣнъ това и инициаторъ за първото българско параходно дружество. „Неговия нравственъ портретъ е заключвалъ въ себе си високи качества на гражданинъ и човѣкъ“, добавя *Чолаковъ*. По натура билъ е добродушенъ и благъ и не рѣдко наричалъ себе си въ присмѣхъ „аристократъ съ демократиченъ мозъкъ“.

Въ Сливенъ за послѣденъ пжтъ е дошълъ прѣзь врѣме на смутоветѣ по случай идването въ града на румелийския финансовъ директоръ *Шмидъ*. *Колони* като високо интеллигентенъ мжжъ, а при това и сливенецъ, е билъ замолень отъ тукашния губернаторъ *Ив. Ивановъ* да посѣвѣтва сливенци да не се вълнуватъ, което впрочемъ вълнение, както

¹⁾ Първата му жена умира бездѣтна. Оженва се за нейна роднина и поради това билъ невѣнчанъ. Усиновената му дѣщеря се оженва въ Букурещъ.

²⁾ Съ воденицата си не е успѣлъ. Тя се е наричала „Колони“ и слѣдъ смъртъта му е била купена отъ Св. Синодъ, а прѣзь 1904 г. се обяви на продажба съ първоначална цѣна 108,000 лева.

³⁾ За Варна въ тая смисълъ, вижъ бѣлѣжкитѣ ни за не малко заслужилия варненски жителъ *Велико Христовъ*, въ „Свѣтлина“, кн. VI, 1905 г.